

Миладин Шеварлић

НОВИ ЖИВОТ

драма

МИЛАДИН ШЕВАРЛИЋ рођен је у Београду 1943. Дипломирао светску књижевност и драматургију. Радни век провео, углавном, у позориштима као драматург, уметнички директор и управник. Радио је, такође, као одговорни уредник у Културно-уметничком програму Телевизије Београд и као главни уредник издавачког предузећа “Просвета”. У два мандата био председник Удружења драмских писаца Србије. Главни је уредник часописа тога Удружења, “Драма”.

Објављивао песме, позоришне критике, прозу и есеје, писао филмска и телевизијска сценарија. Аутор је опуса од преко двадесет драмских дела, која су (почев од 1968) играна у позориштима, емитована на радију и телевизији, те штампана у периодици, збиркама и посебним издањима.

Добитник је бројних награда за драмско стваралаштво, укључујући “Стеријину награду”, три награде “Бранислав Нушић”, као и “Златни беочуг” Културно-просветне заједнице Београда за трајни допринос култури Београда.

Миладин ШЕВАРЛИЋ

НОВИ ЖИВОТ

драма

ЛИЦА:

БОРИСЛАВ БОРИС МАТИЈАШЕВИЋ (48),
историчар и песник, кустос у градском музеју

АЛЕКСАНДАР САША СТОИМЕНОВ (48),
пуковник полиције

РАДОСЛАВ РОКИ СТОИМЕНОВ (23),
његов син, инвалид и наркоман

РОЗА (25), Рокијева “вереница”

МИЛАН АТАНАСИЈЕВИЋ (48),
хемичар, директор фабрике лекова

СТОЈАН БОСИЉЧИЋ БОС (48), тајкун

ЈЕЛЕНА ЛЕЛА БОСИЉЧИЋ (46),
његова супруга

Дешава се у Србији, почетком XXI века

I
НА ТЕРАСИ

*Трем сѝаре, зосѝодске куће у Градини, сав у дрвѝу, са ѝримѝним ѝраго-
вима ѝроѝадања. Лѝа, сѝаринска, овѝѝала баѝѝенска згарнѝура од
ѝрске, са удобним, избледѝим јасѝуцима; сѝочић.*

*На ѝрем излази Борис, виѝак, сразмерно зраћен, лежерно одевен средо-
вечан мушкарац, финих црѝа лица, носѝи на ѝслужавнику шољѝе за
чај. Сѝусѝи ѝслужавник на сѝочић, дође до ивице ѝрема, наслони се на
ограду и загледа се у даљину.*

БОРИС: *(Мрмља)*
Када у бескрајноме увек једно исто,
Понављајући се, вечно тече...

*Пауза. Враћа се у дубину ѝрема, завали се у фоѝељу, ѝали цѝарѝу.
Пауза. На ѝрем, кроз кућу, уѝрчава Саша Сѝоименов, енергичан, жо-
вијалан, круѝан, са брковима, у униформи ѝолицѝског ѝуковника.*

САША: *(Повишеним ѝоном)*
Здраво, дечко! Здраво, друже Бориславе Матијашевићу!
(Борис усѝаје)
На месту вољно!
(Гри Бориса)
Волим да дођем овамо. Волим ове наше лепе, бесциљне са-
станке. Ваљда их баш зато и волим што су бесциљни... Хоћу
рећи, бескорисни. Ти би се, као књижевник, боље изразио, али,
ја мислим да ме разумеш...

БОРИС: Ја мислим да...

САША: А теби је кућа, опет, откључана! Сваки јѝбени криминалац
може да ти упадне!

БОРИС: Ех, Саша, ти знаш да из ове куће нема, одавно, шта да се изнесе!
Можда, клавир моје покојне мајке, али, то је, ипак...

САША: *(Смѝѝа се у наслоњачу)*
Диван си ти домаћин, Борисе, волим овај твој господски трем,
мада је, истина, мало офуцан, ама, брате, чај не могу више да
пијем...

БОРИС: Можда то није добар изговор, али ми у музеју већ други месец
не примамо плате.

САША: Па, што, кој' мој, радиш у музеју? Коме то данас треба? Дођи к
нама, у полицију, да радиш к'о човек. Шалим се ја, друже.
Примићете ви плату, кад – тад... Демократска Србија мора да
финансира своју културу.

- БОРИС: За сада имамо чаја.
- САША: Немој бити песимиста, песниче! Ја јесам полицајац, али нисам глуп. Зато ћу ти открити једну велику истину. Живот је леп, ма какав био!
- БОРИС: Зар и са чајем?
(Пауза)
И, шта у нашим годинама, уопште, значи оптимизам?
- САША: Радећи толике године у полицији, имао сам, заиста, много посла са интелектуалцима. Били су, углавном, доушници...
- БОРИС: Добро, добро...
- САША: Није добро. Интелектуалци су, брате, глупи и лоши људи. Немој да се вређаш! Ти си само мало приглуп. Према томе, не знам ја шта је то оптимизам и песимизам. Ја само знам да свакога дана, да свакога јутра почиње нови живот. И да сваки свој нови дан човек мора да заслужи.
- БОРИС: Тако што ће да претуче неког новог несрећника?
- САША: (Смеје се)
Борисе, Борисе... Кад би те неко чуо, могао би да помисли како је то истина... Дакле, овако ћемо: ти ћеш донети чаја, а ја ћу да приложим ово.
(Вади из џепа велику љоску)
То је, разумеш ти мене, онај њихов "чивас" са царине, па ћемо ми то, лепо, да туримо у чај. Не знам зашто Милана нема... А донео сам и мало "џоинта" да се освежимо к'о људи! Знам да Милан воли виски, а за "џоинт" нисам сигуран.
(Вади "џоинт")
- БОРИС: Слушај, ја више нећу то да узимам! Молим те, склони то од мене! И, одакле теби толика дрога? Ти си, човече, пуковник полиције!
- САША: Баш зато. Као што ти је познато, мој син је наркоман, и пошто је сад парализован, ја морам да га снабдевам... Боље него да ми се око куће врзмају дилери. То му је једино остало... Додуше, има ту вереницу, али не знам шта му то сад вреди!
(Пауза)
Много добро парче! Не знам шта тражи с њим...
- БОРИС: Па, ваљда га воли, забога, Саша!
- САША: Син ми је, али, не знам шта има на њему да се воли... Љубав, ах, љубав! Остарио си, песниче, али, памети немаш... Одакле ми дрога? Ево, рећи ћу ти, како бих ти помогао да мало боље разумеш свет у којем живиш.

- БОРИС: Није неопходно.
- САША: Не, не, рећи ћу ти! Дилери, дакле, продају младићима и девојчицама лепо упаковане пакетиће дроге, је л' тако? Не само ово... Има ту хероина, кокаина и тако даље; понуда широка, за свачији укус. Полицајци, затим, пресрећу те дечаче и девојчице – искусно око их може лако препознати – претресају их и одузимају им те пакетиће. Када накупе довољну количину, они то препродају истим оним дилерима...
- БОРИС: Полицајци?!
- САША: Па, да! По нижој цени, разуме се. А дилери, онда, те пакетиће поново продају младим наркоманима. И, тако, у круг. То се зове “круг дроге”.
- БОРИС: Како? Дрога, значи, стално кружи, а никако се не троши?
- САША: Е, баш сте ви, интелектуалци, буквални! Разуме се, део дроге се и употреби, јер, иначе, кружење пакетића не би било могуће. На тај начин, свако добије свој део. Наркомани плате, додуше, мало више, што је и добро, јер се сразмерно мање дрогирају. Полицајци не зараде превише – будући да дилерима препродају по нижој цени – али, ипак, успевају да поправе своје, иначе, ниске приходе. Најбоље пролазе дилери, што је и праведно, јер они, ипак, највише ризикују: никад се не зна када ће неком њиховом пријатељу, политичару, затребати да, уочи избора, покрене антимафијашку кампању.
- БОРИС: А ти, као сваки старешина, добијаш свој део ратног плена.
- САША: Па, како другачије? Дакле, све си схватио. А што Милана нема? Знаш ли да је до наше годишњице остало још само месец дана? Тридесет година матуре! Зар то није разлог за једну лепу другарску прославу?
- БОРИС: Пијанку?
- САША: Пијанку, него шта! Праву, позитивну, мушку пијанку! Наша царина обезбедиће пиће: мађарска вина, румунску ракију, албански коњак... Прасе ћемо наручити код Саве месара, он коље најбоље... Два прасета! Зависи од тога колико је другова још остало у нашој лепој Градини.
- БОРИС: Или, у животу.
- САША: Пих, што си ти данас кисео! Главу горе, друже Борисе, стићи ће плата!

- БОРИС: Деценијама учиш, вежбаш, прилагођаваш се, савлађујеш самога себе и вештине живљења, умеће трајања, да би, када све то обавиш, када сазриш, када се припремиш – једноставно схватио да не знаш шта би са свим тим знањима и вештинама... Схваташ да се вече, већ, лагано, спушта...
- САША: Па, зар то није разлог за једну лепу мушку пијанку? Или, хоћеш да седимо, пијемо чај, сећамо се младости и пуштамо по коју сузицу?
- БОРИС: Па, добро, да направимо и ту пијанку! Може овде, код мене. Таман ће нас толико бити да се сместимо на овај трем...
(Пауза)
- САША: Е, мој друже, мислиш да је нама полицајцима лако да чувамо ову црвљиву српску демократију... А, знаш ли да Бос треба данас да стигне?
- БОРИС: А, Лела?
- САША: Лела... Лелица... И Лелица, дабоме!
(Пауза)
Како је била лепа и како смо је сви волели... А Бос је узео за руку и одведе у смрадни Београд. Хе, хе! Ти знаш да он купује Миланову фирму? Тојест, нашу фабрику лекова.
- БОРИС: “Игнис”? Знаш да је ту фабрику основао мој деда Борис, још у првој половини прошлог века? Цела Градина је некада живела од те фабрике... А раније, био је представник концерна “Сан-доз”...
- САША: Знаш, знам... Сви то знамо. Вама су узели комунисти, а сада узимају демократски тајкуни, тако ти то иде, друже... Транзиција, приватизација... Фабрика лекова, то је права инвестиција. Може и дрогу да прави, ако хоће, синтетичку... То добро иде на тржишту. Нарочито код најмлађих потрошача.
- БОРИС: Хајде, не причај, молим те!
- САША: Шалим се.. Капитал је утемељен, сада је време да се легализује. Хе, хе! Зар не?
- БОРИС: Не знам ја те ствари. Не интересује ме то ваше ђубриште!
- САША: Ти знаш само да уздишеш на месечини, а онда ти је ђаво крив! “Не дају нам плату!” Пас нема зашта да те уједе, кућа ти се распада... Па, зашто су се твоји преци толико трудили? Да би синчић писао песме и пустио да све иструли? Хе, хе!

БОРИС: Дође тренутак – то, ваљда, долази с годинама – кад човек схвати да не може да разреши ни једну озбиљну животну противуречност, да не може да постигне суштинско сазнање, да не може да изађе на крај са тешким, болним темама што га опседају од младости. Тада он постаје равнодушан према мудрим књигама што их је гутао некада, када је имао наду, боље рећи илузију да одговори на велика питања постоје. Сада зна да постоје само питања, па и њих с временом, престаје да поставља...

Док Борис љовори, на њрем улази Милан, уредан, у добро скројеном оделу, с кравајом.

МИЛАН: *(Ајлаудира)*

Браво, браво! Наш локални мудрац одржао нам је још једну придику! И, шта сад? Хоћемо ли да организујемо једно лепо, колективно самоубиство?

БОРИС: О, Милане! Нећемо. Само годишњицу матуре. Уколико има преживелих.

САША: Где си ти, друже? Јеси ли се чуо са Босом? Сад ће нама домаћин да изнесе по чај, а ја прилажем “џоинт” и “чивас”.

МИЛАН: “Чивас”.

БОРИС: Седи, Милане, сад ћу ја.

САША: И, немој да буде сувише јак!

БОРИС: Молим?

САША: Мислим, чај.

Борис одмахује руком и улази у кућу.

САША: Бос хоће да купи Борисову кућу.

МИЛАН: А Борис?

САША: Још не зна. Не смем ни да му поменем. Ти знаш колико је он везан за њу. То је једино што му је остало.

МИЛАН: Бос, изгледа, хоће да купи целу Градину!

САША: Па, кад може. А шта је са твојом фабриком?

МИЛАН: Е, то неће моћи! На путу сам да скупим новац и да му вратим позајмицу. Ништа од стечаја! Можемо лепо да прославимо годишњицу матуре, и да се растанемо као људи. Он долази данас, колико сам схватио, и тражи одмах састанак са мном. Велики тајкун београдски, срам га било. Код мене му то неће проћи! Сећам се кад је, као клинац, крао прилоге из цркве и куповао цигаре; тада дрога, код нас, још није била у моди...

- САША: Их, брате! Немој тако, он је наш друг.
- МИЛАН: Шта је наш друг радио у Босни за време рата? Шта је радио у Крајини?
- САША: Па, добро, Милане, мало је трговао, мало шверцовао, мало ваљао... Била су тешка времена... А он је, ипак, успео. Није могао да пије чај, као Борис. И, брате, не можеш да замераш човеку који је успео!
- МИЛАН: Како се само бусао у своја широка, патриотска прса!
- САША: Слушај, друже, ти ниси дете! Пропутовао си света, толике школе си завршио, а остао си, некако, скучен... Кад те погледам, некако ми дође жао. Фини човек, лепо обучен, пристојан, а, опет, некако... Ја сам, можда, припрост, али, држим очи отворене. Ево, ја ћу ти рећи: власт, полиција и криминал свето су тројство које покреће механизам државе. То, ваљда, није ништа ново! Свака власт има своје плаћене убице и своје анђеле чуваре. Врх и дно увек су били у спреси, а блажена средина сањала је свој осредњи живот. Уосталом, ако ћемо поштено, прави криминалци, прави злочинци увек су били властодршци, ти би, као образован човек, то морао да знаш. А такозвани криминалци, само су побуњеници против њихове тираније, довољно храбри људи да ставе властити живот као улог за своју шансу.
- МИЛАН: Све чешће се питам зашто сам, уопште, долазио из Цириха у ову вашу смрдљиву вукојebinу! Имао сам посао тамо. Добро плаћен посао. Сопствену лабораторију... Знаш ли ти, српски пандурски филозофе, шта је швајцарска хемијска индустрија? И девојку сам тамо оставио!
- САША: Знаш, сви смо се питали зашто си се вратио. Али, овде си, ипак, био директор.
- МИЛАН: Још увек сам директор. И то ћу остати. Нећемо дати стечајној мафији да пушта пипке по Градини!
(Пауза)
Зашто сам се вратио? Из најпростијег и најозбиљнијег могућег разлога. Због оне дедине куће поред црквене порте, са баштом и липом, у којој су рођене четири генерације Атанасијевића... Сматрао сам да само ту мој рад може значити нешто више од пукe технологије.
- САША: Па, што се, онда, жалиш? Што си тражио то си и нашао. Весело, само весело, друже! Стиже и чај наш насушни!

Улази Борис, носећи чајник.

- БОРИС: Ево, овако: Стојанче је умро од леукемије. Не знам зашто баш од леукемије, али, ето... Милован је преминуо врло млад, не сећам се од чега. Предраг, од срца, чини ми се...
- МИЛАН: Борисе, каква је то литанија?
- БОРИС: Спремамо годишњицу матуре, зар не? Мало сам се забављао, док сам кувао чај.
- САША: Их, брате, па дај да видимо ко је жив!
- БОРИС: Слоба је жив, али је тамо, код тебе у затвору.
- САША: Па, кад је диловао дрогу!
- БОРИС: Зар ви хапсите дилере?
- САША: Разуме се! Демократија није хаос. Реда мора да буде. Бар док сам ја начелник.
- МИЛАН: Ђорђе је, мислим, још увек у Цириху. Био је један од најпознатијих макроа Швајцарске Конфедерације.
- САША: Да, Сава је у лудници. Покушао је да убије жену, лепу Смиљану.
- МИЛАН: Била је, изгледа, сувише лепа.
- САША: А онај Петар Симеуновић се убио. Имамо његов досије...
- БОРИС: Знам, али не знам зашто.
- САША: Био је уплетен у неке мутне послове са нафтом... Мумин му је био за петама. Није човек имао другог излаза.
- МИЛАН: Па, добро, можда је боље да ми направимо парастос.
- БОРИС: Сретен, Станко и Љуба су живи, али су у Америци. Сретен и Станко су електроничари у Силиконској долини, а Љуба је криминалац, негде на Флориди, чини ми се... Слао је пакете за време рата.
- САША: Слушајте, другови, на крају крајева, нас тројица, Бос и Лела, зар то није довољно за једну лепу, веселу прославу? Додуше, Лела је мало млађа, али, то ништа не смета, је л' тако Борисе?
- На њрем улазе Бос и Лела. Бос је дебео, али сћасић, марканћан, снажан, са сћроžo зачешљаном, њомало ѡроседом, косом, у скућом оделу на два реда и блисћавим ѡталијанским цћцелама. Лела је веома лећа и складно грађена жена, на којој средње године нису осћавиле много ѡрага. Одевена са одмереном, лежерном елеганцијом.*
- САША: Ах, види ко нам је то дошао! Знао сам ја да ће господин и госпођа Босиљчић да нас почаствују... Хе, хе! Види, како су само елегантни! Ви право с пута?

Рукују се, љубе се, жагоре.

- БОРИС: Добродошли, добродошли!
- ЛЕЛА: Боже, колико времена је прошло!
Босу звони мобилни телефон.
- БОС: *(Сћрожим џласом)*
Ало! ... Јави се касније, нисам ту!
- САША: Госпођо, како сте лепо!
- ЛЕЛА: Саша, мангупе један! Милане, како си? Жалиш ли за Цирихом?
- МИЛАН: У Цириху је мало тако отмених дама, драга!
- БОРИС: Седите! Ево, има свежег чаја!
- БОС: Ех, баш сам се ужелео чаја!
(Вади из торбе боцу коњака)
Донеси чаше!
- САША: Кажем ја!
- БОРИС: Одмах!
- ЛЕЛА: Ја сам, ипак, за чај.
Борис излази.
- БОС: *(Бира број на мобилном телефону)*
Ало, Бос овде! ... Стигли смо. Отвори просторије и спреми шта треба, долазим ускоро.
(Милану)
Слушај, друже, поћи ћеш са мном. Ти и ја имамо посла.
- ЛЕЛА: Зар тако брзо, Стојане? Па, тек смо стигли!
- БОС: Седи ти са Борисом и Сашом, пијте чај, немам ништа против.
- ЛЕЛА: Да знаш да ћу да останем. Лепо је овде. Подсећа на неке године... давно заборављене...
- МИЛАН: Поћи ћу, ако треба, али, не знам чему толика журба?!
Улази Борис са чашама.
- БОРИС: Изволите...
- БОС: *(Ошвара боцу с коњаком, сића)*
Ми кратко остајемо овде. Морамо хитно у Беч.
- САША: Послови?
- БОС: Имам тамо састанак с Мумином. Инвестиције... Купујемо нешто...
- ЛЕЛА: А и деца су нам тамо.
- БОРИС: Е, па, живели и добро нам дошли у Градину!

- СВИ: Живели!
- ЛЕЛА: Ја ћу само мало да лизнем...
- БОС: Много си, брате, запустио ову лепу кућу... Некад је била господска. Најбоља у Градини. А види сад!
- ЛЕЛА: Немој тако, Стојане!
- БОС: Шта, немој! Брука је то. Сети се какав ти је деда био господин! Комунисти су му одузели фабрику, али он је и даље шетао Градином као краљ, са крутом крагном и оним танким штапом, од онога, како се оно зове...
- МИЛАН: Абонос се зове.
- БОС: А, види, сад...
- БОРИС: Па, сиромашан сам, забога, Стојане!
- БОС: А, зашто си дозволио да будеш сиромашан?
- БОРИС: Па, не можемо сви...
- БОС: Шта не можемо?
- БОРИС: Ништа.
- САША: Стојане, Борис је песник, ти то не можеш да разумеш...
- БОС: Не, него ти разумеш, пандурчино!
- САША: Не љути се, Столе! Живели!
- ЛЕЛА: Овде недостаје женска рука. Како си успео да се никада не ожениш?
- БОРИС: Како сам успео? Па... Плаћао сам једну жену, док сам могао...
- САША: Он мисли, за чишћење.
- ЛЕЛА: Саша!
- МИЛАН: Био је највећи мангуп у разреду, и природно је да је отишао у полицајце...
- САША: Да! Стојане! До наше годишњице остало је још само месец дана.
- БОС: Какве годишњице?
- САША: Матуре.
- МИЛАН: Већ тридесет година...
- БОРИС: И пошто нас је, изгледа, мало остало, ја сам предложио да прославимо овде, код мене... Са Лелом, разуме се.
- ЛЕЛА: Хвала, дечаци, биће ми драго!
- БОС: Не знам да ли ћемо бити у Бечу.

- САША: Сачекаћемо. Померићемо дан прославе.
- БОС: Само бисте славили нешто... Па, добро, ако је тако... Договорићемо се. А, сад, на посао!
(Искажи коњак, усџаје)
Идемо, Милане! Борисе, остављам ти Лелу. Послаћу возача, касније.
- ЛЕЛА: А сутра, сви код нас на ручак. Сви волимо сретину и наше црно вино. Је л' тако?
- САША: Тако је, Лелице!
- БОС: Идемо! Хвала на чају, Борисе! Попричаћемо још нас двојица.
- БОРИС: У свако доба, Стојане!
- МИЛАН: Лела, онда, до сутра и хвала на позиву.
Бос и Милан излазе. Пауза.
- САША: (Долива им коњака)
Сећаш ли се, Лелице, како смо долазили на Борисове рођендане...?
Пауза.
- ЛЕЛА: (Са осмехом)
Прође наш живот, децаци моји...
- САША: А, не! Свакога јутра наш живот почиње испочетка!
Пауза.
- ЛЕЛА: Борисова мама правила је најлепше колаче у Градини. Трем је био лакиран, а у дворишту је била љуљашка...
- БОРИС: Волела је да свира "За Елизу", па Шубертову "Серенаду"... То је некада давно било популарно...
- ЛЕЛА: Сећам се! Ми смо се играли у башти, а из куће је допирао звук клавира... То сад делује старински, па и мало патетично, али ја волим да се сетим. Данас тога више нема.
Пауза.
- САША: Голупчићи, сећајте се ви, а ја одох да видим шта ради мој наркоман.
- ЛЕЛА: Не буди груб према том дечаку. Видиш у каквом времену живимо...
- САША: (Усџаје)
Идем! А и вама ће бити лакше да се сећате без мене.
- ЛЕЛА: Немој тако, Саша!

САША: За мене је сећања доста. Чекају ме нови задаци.

ЛЕЛА: Али, на ручак обавезно дођи!

САША: То не бих пропустио. Здраво, децо!

БОРИС: Здраво, Саша!

Саша излази. Пауза.

БОРИС: У праву је; лакше је сећати се без њега...

(Пауза)

Хоћеш ли да ми попијемо још по гутљај?

ЛЕЛА: Па, хајде, мада... Хајде!

Борис сипа.

ЛЕЛА: Дуго се нисмо видели.

БОРИС: Дуго. Хоћу ли бити непристојан, ако кажем: предуго?

ЛЕЛА: *(Смеиш се)*

Па... лепо је овде, код тебе.

БОРИС: Зар лепше него у твојој Београду?

ЛЕЛА: У почетку смо много више путовали. Пола света смо обишли. Он за тим својим бизнисом, а ја, углавном, по музејима... Али, овде ми је – како се некада говорило – душа остала.

(Пауза)

Стојан је сада мало код куће. Деца су у Аустрији, ретко се јављају, бар мени. Имам, можда се сећаш, два сина; они воде, тамо, његову фирму. Ево, сад ћу да их видим. А што се Београда тиче, то је један велики, прљави, хаотични, загађени град, који је некада, давно, имао шарма... Али, то сад није важно.

(Пауза)

И, значи, никада се ниси оженио...

БОРИС: Можда је боље да о томе не причамо... Сада, када је све прошло...

ЛЕЛА: Можда је то лудо, али, знаш, понекад пожелим да се врати оно време, када смо... Можда, заиста није лепо да о томе говорим сада... Али, ето, некад, увече, док седим на нашој тераси, тамо, на Сењаку... Стојан је тамо купио једну вилу од неког бившег политичара, или генерала, не знам ни ја... Док седим сама, у мраку, враћају ми се оне године, и помислим: да ли је требало то да урадим, да оставим све, Градину, родитеље, пријатеље... тебе...

БОРИС: Немој, Лела...

- ЛЕЛА: И да одем са тим човеком, који ме је опчинио својом снагом, својом мушком енергијом... Ти и ја можемо тако да разговарамо, сада, зар не? Никада нисам, ни са ким, тако разговарала, али, то мора да изађе, најзад, из мене... Опрости, али ја ни са ким другим о томе не могу да говорим...
- БОРИС: Хоћеш, можда, још мало коњака? Мислим да мени треба мало.
- ЛЕЛА: Знаш, без обзира на све, оно што смо имали нас двоје, ја то ни са ким нисам имала, ни пре ни после... А, коњака хоћу! Ти си се, сад, мало постидео због моје отворености. Уместо мене си се постидео... Жене за стид не знају, мој добри дечко!
- БОРИС: Лела, кажи ми...
- ЛЕЛА: Шта да ти кажем, дечко мој, што ти већ не би могао знати? Можеш и да ме презиреш, ако хоћеш... Искреност је, у принципу, непристојна, зар не? Дај ми још коњака, молим те!
- БОРИС: Први пут седимо овако сами, од кад си отишла, а томе има већ двадесет и пет година... Знаш, свих тих година, водио сам неки свој заумни дијалог с тобом, па и док сам писао... Можда, нарочито тада.
- ЛЕЛА: Пишеш ли још увек? Имам твоју последњу збирку песама, коју си објавио у Београду. Одмах сам те препознала. Препознала сам и када се мени обраћаш... Није ми било лако да читам, а, опет, било ми је толико лепо... Учинило ми се, у тренутку, као да се ништа није променило.
- БОРИС: Мени се стално тако чини. Знам да сам смешан, али ја ту не могу ништа. Ваљда и не желим... Али, то је само моје.
- ЛЕЛА: *(Ухвати ња за руку)*
Мали мој дечко!
- БОРИС: *(Повуче руку)*
Лела! Можда си мало више попила.
- ЛЕЛА: Да... Вероватно. Ја сам ти рекла да жене за стид не знају.
- БОРИС: Немој тако, Лела! Ја не могу да ти опишем колико сам срећан што седим, овако, с тобом, на овом старом месту, али...
- ЛЕЛА: И ја сам много сама, знаш... Опрости, можда изгледа као да се поигравам...
- БОРИС: Не, Лела, не!
- ЛЕЛА: Али, све чешће се питам куда су отишле све те године... Добро, нећу више! Склони тај Босов коњак! Хоћу још мало чаја. Разговараћемо пристојно. Можда је боље тако.

- БОРИС: Зар си толико несрећна, Лела? Имаш све што би...
- ЛЕЛА: Што би једна глупача могла да пожели, зар не?
- БОРИС: Узми још мало коњака, душо!
- ЛЕЛА: Да, како да не! Рекао си: душо?
- БОРИС: Можда... Не знам. Рекао сам.
- ЛЕЛА: Лепо звучи, али ми то нећемо да злоупотребимо. Бићемо пристојни, зар не?
- БОРИС: Да. Бићемо пристојни, разуме се.
- ЛЕЛА: Бићемо веома пристојни и веома одговорни. Ништа нам друго не преостаје.
- БОРИС: Ништа...
- Звони Лелин мобилни телефони.*
- ЛЕЛА: У прави час!
(Укључује телефон)
Да. Добро. Бићу пред кућом.
(Искључује телефон)
Нешто им је кратко трајао тај договор.
- БОРИС: Он хоће да купи фабрику?
- ЛЕЛА: Он хоће све да купи. Борисе, морам ти рећи, он хоће да купи и ову кућу.
- БОРИС: Моју кућу? Али, зашто?
- ЛЕЛА: (Скуйља своје сивари)
Зашто? Из три разлога. Прво, зато што хоће све да купи. Друго, зато што је ово најлепша кућа у Градини. И треће, зато што је његова баба била надничарка код твога деде.
- БОРИС: Какве глупости! Нисам то ни знао.
- ЛЕЛА: Он је знао.
- БОРИС: Може да је купи само преко мене мртвог!
- ЛЕЛА: Хајдемо, да ме не чека. И прави се да не знаш, молим те!
- БОРИС: Не брини, не брини!

Излазе. Мрак.

II
ТАКВА СУ ДАНАШЊА ДЕЦА

Дневна соба у кући Саше Сивоименова. Намештена као код бољавих скоројевића, с њим што се понеки заостали делови намештаја из старијих времена мешају с новим, луксузним комадима.

Роза, девојка веома изазовних облика и Роки, веома мршав, са великим, шамним подочњацима, у никлованим инвалидским колицима. Намештаја нема мно̀го, како би колица мо̀гла лакше да се крећу.

РОКИ: *(Осматра је њажљиво)*
Ти си, значи, Роза!

РОЗА: Да. А ти си, значи, Роки.

РОКИ: Тако кажу.
(Пружа руку)
Извини, тренутно не могу да устанем.
(Задржава њену руку у својој)
Окрени се да те видим!

РОЗА: *(Окреће се око себе)*
Је л' овако?

РОКИ: Добра си! А што нема тате?

РОЗА: Рекао је у пола девет.

РОКИ: Чија си ти?

РОЗА: Ја сам Корњачина сестра.

РОКИ: А, да. Чуо сам ја за тебе. Лепа Роза. Тако те зову.

РОЗА: То је само надимак.

РОКИ: С разлогом. И ти радиш у полицији?

РОЗА: Ја радим само хонорарно.

РОКИ: Мислим, дилујеш.

РОЗА: Радим оно што треба.

РОКИ: Значи, ти ћеш сад да будеш моја вереница?

РОЗА: Тако су ми рекли.

РОКИ: Ко ти је рекао?

РОЗА: Па, Корњача и Блентави.

РОКИ: А, добро.

РОЗА: А, после ми је рекао и твој тата.

- РОКИ: Па, без мог тате не може ништа да прође у овом граду.
- РОЗА: Да ли је то добро, или лоше?
- РОКИ: Углавном, добро. Мада, зна да буде и зајебан. Навикао је да га слушају. Он може песницом да убије човека.
- РОЗА: Добар је чика Саша, Роки.
- РОКИ: Знам да је добар, али, немој ти нешто с њим... Ти си, сад, моја вереница. Је л' тако?
- РОЗА: Тако је! Рекли смо већ.
- РОКИ: Јесмо, али, ипак... Знаш, много је слаб на рибу. А ја сам љубоморан.
- РОЗА: Али, ово је, ипак, посао, Роки!
- РОКИ: Без обзира! Рекао сам ти да сам љубоморан. А ти ми се допадаш. Можда може да буде нешто међу нама.
- РОЗА: Како...?
- РОКИ: Тако, лепо. Знаш, чим сам се мало опоравио у болници, прво сам гледао да ли ми се диже.
- РОЗА: И?
- РОКИ: Чика Бос ми је послао једну болничарку. Риба к'о здравље. какве сисе, па дупе... Таква, отприлике, к'о ти.
- РОЗА: И?
- РОКИ: Долазила је ноћу, да ме малко рехабилитује. Био сам сам у соби.
- РОЗА: И?
- РОКИ: И! И! И, ништа! Али, обећали су ми да ћу, с временом, устати из ових колица. Према томе, води рачуна. Ја сам једног човека већ убио. Немој да због тебе убијем и свог оца.
- РОЗА: Роки, немој да причаш тако!
- РОКИ: Не знаш ти мене. Ја могу да будем опасан кад треба. Иначе сам много добар. А, имам и пиштољ. Чика Бос ми га је поклонио за двадесети рођендан. Тада сам желео да будем специјалац. Ни сам се тада уопште фиксао. Мало цоинта, или мало више... Мало алкохола... Вежбао сам...
- РОЗА: А, сада? Шта сада желиш?
- РОКИ: Тренутно желим да трипујем. Могли бисмо заједно, ти и ја...
- РОЗА: Ја се не дрогирам, Роки.
- РОКИ: Па, шта ти, онда, желиш?

- РОЗА: Само новац.
- РОКИ: Прозаична си као и све жене. Али си много лепа, брате! Могла би да се преселиш овамо. Тата, иначе, никад није код куће. Ми бисмо уживали, на миру триповали и тако то... Питала си ме шта желим. Ево, одаћу ти једну тајну. Осим оног најважнијег, осим путовања с оне стране, желим још једну ствар. Сад, пошто више не могу да будем специјалац, хоћу да постанем писац. Као чика Борис. Ти знаш чика Бориса?
- РОЗА: Не знам.
- РОКИ: Имам ја идеје. Хоћу да опишем све оно што ми се дешава када отпутујем на ону страну. Смислио сам већ и наслов. "Психоделичне приче". Шта кажеш? Зар није супер?
- РОЗА: Какве приче?
- РОКИ: Кад боље размислим, ноге ми и нису потребне. За моја путовања ноге ми не требају. Оно што ми треба, то је само мало белог прашка и да ме оставе на миру. Према томе, не жалим много због тог судара. Жао ми је само мог BMW-а. Ја га нисам видео, јер сам био у коми, али тата каже да је био као велико парче згужваног папира. Ми смо годинама били једно тело и једна душа. Добио сам га од чика Боса за осамнаести рођендан. Летео сам од Градине до Београда за четрдесет пет минута... Тада смо, углавном, пушили само траву. Али, после тог судара, ја сам морао да предузmem озбиљнија путовања. А што тате нема! Почећу да кризирам! Требало је да ми донесе нешто за сниф. Ти немаш ништа?
- РОЗА: Не. Немам ништа код себе.
- РОКИ: Тата ми је сада све. Тата ме је практично одгајио, пошто је кева рано умрла.
- РОЗА: Зашто је умрла?
- РОКИ: Зашто је умрла? Зато што је тата био ђубре. Ето, зашто! Тукао је, знаш. Страшно је тукао. Ја то никада нисам одобравао, мада се она курвала. Ја сам слободоуман и мислим да свако има право да се курва, ако му то прија. Реци, зар није тако?
- РОЗА: Па, ако ти кажеш, вероватно је тако.
- РОКИ: Али, ти, ипак, припази, док си моја вереница!
- РОЗА: Не буди луд, Роки. Ти знаш да је ово посао. Курир мора да има покриће кад стално долази на исто место.

- РОКИ: Када су открили да возим аутопутем у супротном смеру, и они су помислили да сам луд. Хтели су да ми одузму дозволу, да ме ухапсе. И тата се мало забринуо, мада је он увек имао разумевања... Али, нису стигли... Ти, заиста, мислиш да сам ја луд?
- РОЗА: Не, не мислим да си баш луд. Можда си само мало уврнут.
- РОКИ: Знаш, то што они зову лудилом, то је само жеља за другом реалношћу. Па, сви велики људи су имали ту жељу. И свако од њих је то радио на свој начин: неко је правио гасне коморе, неко освајао Индију, неко оснивао нове религије, а ја сам свој црвени BMW, од три хиљаде кубика, возио аутопутем у супротном смеру. Да си само могла да видиш избезумљене њушке возача, који су се прибијали уз банке, док сам, са двеста на сат, чешао бокове њихових аутомобила. Вероватно су мислили да почиње смак света. А, онда је наишао један који није стигао да се склони...
- РОЗА: За њега је то и био смак света.
- РОКИ: Тачно! Питаш да ли ми је жао?
- РОЗА: Не.
- РОКИ: Видим ти то у погледу. Не, није ми жао. Само сам га послао у онај, бољи свет. Чега то има у овом свету за чим би се могло жалити? Чега? Да ли је то новац, секс, власт? Или, не знам шта још. Све је то ништавно према блаженству које ти онај, бољи свет нуди. Ја сам био на његовом прагу, ја то знам. То је нешто као дрога, само још много, много лепше. Али, наше правосуђе то не схвата. Замисли, хтели су да ме пошаљу на двадесет година робије. Ту ни тата није могао да помогне. Онда је прискочио добри чика Бос. Он је много јак, знаш! Јачи је и од правосуђа, и од полиције и од политичара. Сви они, уствари, раде за њега.
- РОЗА: Сећам се да је било неко суђење у Београду.
- РОКИ: Било је, наравно, али на суђењу сам проглашен лудим и смештен у "Лазу Лазаревића", где сам редовно добијао доп и све остало. И, после три месеца, када је ствар легла, послат сам, као, на кућно лечење. Било је неких покушаја... Знаш, жута штампа, таблоиди и то... Али, када су једну новинарску коњину нашли у контејнеру, одједном је све престало. Чика Бос је мој други тата. А, можда, и први.

Улази Саша, журно, мало задихан.

- САША: Ево ме, децо! Је л' све у реду? Мало сам закаснио...

- РОЗА: Добро вече, пуковниче. Све је у реду.
- РОКИ: Јеси ли ми донео, ћале?
- САША: Донео сам. Полако!
- РОКИ: Дај! Кризираћу!
- САША: Умери се мало, синчићу! Доносим му на ноге, а он зајебава...
- РОКИ: Где ти ту видиш ноге? Дај!
- САША: Ево, ево!
- Саша њружа Рокију њакетић белоџ њраха. Роки ља зџраби и њочине да ошвара.*
- САША: Одлази у своју собу, магарче! Знаш да није уљудно дрогирати се пред гостима.
- РОКИ: Али, то је моја вереница!
- САША: *(Полази ка њему, ѡреѡећу)*
Марш у собу, битанго!
- РОКИ: *(Окреће колица)*
Добро, добро, тата! Розо, дођи опет, чекаћу те! И не заборави шта сам ти рекао!
(Излази)
- САША: Шта да радимо? Таква су данашња деца! А шта ти је то рекао?
- РОЗА: Рекао је да се чувам. Да си много опасан.
- САША: Битанга наркоманска! Хоћеш неко пиће? Хоћеш “ѡоинт”?
- РОЗА: Нећу. Хајде да радимо!
- САША: Добро, добро... Овако стоје ствари: Босова пошиљка стиже сутра увече на границу, у шлеперима “Акропол–инвеста”. Један шлепер се истоварује овде, а два настављају у Аустрију. Царина је мој проблем. Сад сам био тамо. Ти обавештаваш Блентавог да преузме део који је одређен за Београд, и Корњачу да покупи оно што је одвојено за нашу територију. Веза је Црногорац.
(Даје Розу ѡри коверѡе)
Ово је за Блентавог, ово за Корњачу, а ово за тебе. Води рачуна, то су велике паре!
- РОЗА: Не брини, пуковниче, није ми први пут!
- САША: Какво дупе имаш, мала... Заљубићу се, осећам. Дођи мало код чика Саше!
- РОЗА: Али, само мало!
- Саша је ѡрли. Мрак.*

III
МИ СМО САД ОЗБИЉНИ ГРАЂАНИ

Луксузни салон код Боса и Леле. Около, њујине њорбе, разбацана одела, хаљине. Бос и Лела, њолуодевени. Довршавају облачење за ручак.

БОС: Видиш да нам треба кућа! Овде човек нема где ни да се пресвуче. Добро дупе имаш, мала, још увек! Дођи, мало, чичи!

Бос њокушава да је њривуче, Лела се ојире.

ЛЕЛА: Немој, Стојане, сад ће људи стићи!

БОС: *(Наваљује)*
Дођи, мала! Какви људи!? Нису то људи, то су Срби!

ЛЕЛА: *(Брани се)*
Бежи, ђаволе, сад ти се прохтело!

БОС: Шта? Мене још ни једна није одбила, па неће ни рођена жена!
(Гри је)

ЛЕЛА: Срам те било! Месецима спавам сама, а сад си навалио...

БОС: Па, кад сам заузет! Много радим. Стално радим. Одакле оне бунде? Одакле злато? Дијаманти? Шеташ по Бечу као пауница! И још се жалиш!

ЛЕЛА: *(Усије да се ојирђе)*
Не жалим се! Само ме пусти да се обучем. И, не може та кравата. Скини то!

БОС: Зашто не може? Видиш како је шарена.

ЛЕЛА: Баш зато!

БОС: Па, коју да ставим?

ЛЕЛА: Стави ову. Или ову.
(Показује му краватије)

БОС: Добро, дај!
(Поново је ухваиши)
Мислиш тако лако да побегнеш чичи? Чича је много покварен, ниси то знала?

ЛЕЛА: Не. Нисам то знала.

БОС: Е, од сад да знаш! Од чиче није лако побећи. Дођи овамо!
(Обара је на њросед. Зајочиње љубавну иђру)

Признај да ти је лепо!

ЛЕЛА: Није ми лепо, Стојане! Нисам ја једна од твојих курви. Испразниш се, па идеш даље.

- БОС: *(Диге се)*
Слушај, мука ми је од тебе! Шта ти, уопште, хоћеш?
- ЛЕЛА: *(Усмијаје. Насмиавља да се облачи)*
Ништа.
- БОС: *(Прискочи, зграби је за рамена)*
Говори, шта хоћеш?!
- ЛЕЛА: Рекла сам ти, ништа!
- БОС: *(Савлада се)*
Хоћеш још једну бунду? Или једну лепу огрлицу?
(Пауза)
Хоћеш цип? Сада даме возе ципове. Таква је мода.
- ЛЕЛА: Ми смо већ водили овај разговор, Стојане. Ја сам некада била археолог, сети се! Ниси ми дао да се бавим својим послом. Вукао си ме са собом, као овцу, онда када си ти хтео. Одвојио си ме од деце...
- БОС: *(Насмиавља са облачењем)*
Зашто си тако себична? Деца не треба да буду овде. Србија је несигурна, проклета земља, пуна насиља, лопова и бедника... Још горе – Србија је земља у којој се не поштују правила игре. Наши синови су директори моје бечке фирме, и нисам их чуо да се жале на свој положај.
- ЛЕЛА: Теби у Србији, видим, није лоше.
- БОС: Друго сам ја, мала! Ја сам газио у крви до колена, да бих обезбедио опстанак и себи и свима вама. Србија није место за пристожне људе. Желео сам да их заштитим од свега онога што сам ја морао да радим. Као што сам и тебе заштитио.
- ЛЕЛА: Под стакленим звоном...
- БОС: *(Шнира цицелу преко дебелог сивомака, ња, њошио му њо не иде, смиавља ногу на фошљу)*
Па, како другачије да те заштитим? Погледај како живе ти твоји интелектуалци, у Србији! Погледај оног твог слепца, Бориса!
- ЛЕЛА: Немој, Стојане...
- БОС: Шта, немој! Жао ти га? Да госпођа не гаји, можда, сентименталне успомене? Шта би била? Слепица и бедница! Ето, шта би била. Српски археолог без гаћа! Доста ми је тих прича. А, онда, код Боса по паре! И тај Милан! Не могу да поделим плате! Помози! Стечај, него шта! Све ћу да купим! И кућу и фабрику, и целу Градину, ако ми се прохте! У сваком граду треба ми по

једна кућа. Не могу да се вучем по хотелима. А и безбедније је. Сад ћемо у Бечу да купимо једну, само да се с Мумином раскусурам. Ваљда немаш ништа против? Па, седи тамо са децом, ако си баш толико запела. И Борисову кућу ћу да купим, и да је средим као бомбоњеру, као што је изгледала када је моја сирота Стана на руке прала велики веш господи Матијашевићима...

ЛЕЛА: А, ако Борис не буде хтео да ти прода?

БОС: Е, онда ћу да се дубоко замислим! Да ли ја питам, кад нешто хоћу, госпођо?

ЛЕЛА: Па, не можеш, ваљда, да купиш на силу!

БОС: Да госпођа није, можда, мало забринута због свог песника?

ЛЕЛА: Немој, молим те, Стојане!

БОС: Нешто мислим, можда је и природно да песници буду слепци. Некада су песници били гуслари. А они су, углавном, били слепи, зар не? Како се звао онај...? Филип... Филип... Вишњић! Ето, видиш! И ја сам помало интелектуалац. Колико за по кући. А?

ЛЕЛА: Зао си, Стојане.

БОС: Шалим се, чичино! Дођи да те шљепнем по гузи!

Лела не реађује.

БОС: Дођи! Дођи, кад кажем!

Лела њрилази. Бос је њомилује њо задњаци.

БОС: Лепа гуза!

(Шљепне је)

Хајде, сад! Спремај тај ручак! И скупи путне торбе!

Лела узима њорбе и креће ка излазу. На врајима се њојави Саша.

САША: О, газдарице! Је л' треба помоћ?

ЛЕЛА: Изволи, Саша! Уђи. Сама ћу ја.

БОС: Јака је она. Хајде, улази! Ено га виски, сипај нам! Време је за аперитив.

САША: Одмах, шефе!

БОС: Ми смо, сад, озбиљни грађани. Је л' тако, пуковниче?

САША: Тако је, шефе!
(Сиди)

- ЛЕЛА: *(Са врати)*
Ручак ће ускоро. Оставите мало места и за вино.
(Излази)
- БОС: Кад не би звоцала, не би се звала жена! Извештај!
- САША: Ево, овако. Са царином сам завршио. Шеф царине, Прљави Станојло, добио је свој део, роба пролази без проблема. То је једно. Куриру сам дао новац за Корњачу и Блентавог. Они ће преузети део робе који остаје у Србији. Блентави вози у Београд, колима “Хитне помоћи”, а Корњача организује дистрибуцију у нашем региону. Дилери су, хвала Богу, под мојом контролом, као и досад...
- БОС: Добар си, Саша. Ја Србима не верујем, али, ти си добар.
- САША: Хвала, шефе! Може још један виски?
- БОС: Сипај, слободно. Кажи, како ти је син?
- САША: Добро је. Чита. Доста чита.
- БОС: Па, шта ће, кад је парализован сиромаш’?
- САША: Смешан је. Каже, хоће да буде писац.
- БОС: Што да не, кад не може ништа друго. Нек надрља књигу – две, па ћемо дати да се то штампа и рекламира, тамо, по Београду. А може и по дијаспори. Да има дете неко задовољство. Створићемо ми од њега и писца, ако треба. То, бар, није проблем.
- САША: Биће много срећан, кад чује. Он те обожава.
- БОС: Кажи му да чика Бос мисли на малог Рокија.
- САША: Хвала, шефе! Ти си нам свима, овде, као отац... Људи те, заиста, воле.
- БОС: Слушај, Саша! Одлучио сам да од Градине направим наше озбиљно упориште. Купићу Борисову кућу, хтео то он, или не. Ту ће нам бити штаб. Оградићу је високим зидом, поставићу аларм, камере и остало... Псе! Из Беча ћу донети намештај, побацаћу Матијашевићево ђубре... Сипај још по један!
- Саша сића.*
- БОС: Живели, друже!
- САША: Живео, шефе!
- БОС: Купићу Миланову фабрику. То је добра инвестиција. Имамо отворено тржиште лекова на Истоку. Милан ми дугује новац, фабрику ћемо отерати под стечај и купићемо је будзашто. Милан се буни, али, пристаће. Добиће и он свој део. Ми играмо поштено.

- САША: Тако је, шефе!
- БОС: Затим ћемо куповати земљу, укрупњавати парцеле, градити... Градина ће се развијати. Имамо под руком царину, имамо те твоје дилере... И, знаш, мислио сам тебе да поставим за председника општине.
- САША: Мене?!
- БОС: Чим буду први локални избори. Није важно која ће странка да победи. Све су то наши људи... Сви они мени дугују.
- САША: Шефе, ја немам речи...
- БОС: Не прекидај ме, председниче! Ти ћеш, дакле, да координираш све процесе и да све држиш под контролом, јер ја ћу најчешће бити у Бечу, Београду и ту, окол, по Европи... Бићу, сад, мало и у Русији. Толико о томе. Нашим друговима, за сада, ни речи. Никоме ништа.
(Узима чашу, оћуишћа се)
Ето, мој Саша! Дочекасмо ми и српску демократију. То је право време за нас... И, немој пред њима да ме зовеш "шефе". Јеси ли разумео?
- САША: Разумем!
- БОС: Тако! Људима треба оставити илузије што је дуже могуће. Кад дође време, схватиће.
- Улази Милан, нервозним кораком.*
- МИЛАН: Стојане, нисам још успео да скупим новац, али...
- БОС: Добро, добро... Нећемо сад о послу. Добар дан, Милане, добродошао!
- МИЛАН: Не, само хоћу да ти објасним да ја још увек покушавам...
- БОС: Није пристojно причати сад о пословима. Узми један виски. Сипај му, Саша!
- САША: Ево, друже! Ево и теби, мало, Стојане!
(Сипа)
- БОС: *(Дуже чашу)*
Ми смо се овде окупили као пријатељи; да се дружимо, да се сетимо старих дана... Рекосте да иде и годишњица матуре...
- САША: Иде, иде, него шта!
- МИЛАН: Изгледа да су скоро сви матуранти помрли, или су по затворима...
- САША: Борис је предложио да се код њега окупимо, на трему. Иде михољско лето, то су најлепши дани у Градини...

- БОС: Ето, чекамо још Бориса, па да навалимо на Лелину срнетину. Од вина препоручујем “барберу” из Випавске долине. Берба 2004. Словенци су моји стари пријатељи, послали ми неколико картона. Опоро, умерено јако, а питко – сјајно иде уз дивљач.
- САША: А умак од брусница?
- БОС: И умак од брусница. То Лела увек својом руком прави. Послуга не сме да се меша!
- МИЛАН: Випавска долина! Умак од боровница! А, моји радници...
- САША: Од брусница.
- МИЛАН: А моји радници чекају да буду отпуштени!
- БОС: *(Благо)*
Полако, Милане! Ти си у мојој кући, и није лепо да подижеш тон.
- МИЛАН: Извини, али, то је, ипак, мало цинично!
- БОС: Па, не могу, ваљда, сад, да бацим тај умак! Шта би Лела рекла?
Улази Лела.
- ЛЕЛА: Господо, срнетина је на столу!
- САША: Браво, Лелице! А умак од брусница?
- ЛЕЛА: И умак од брусница, разуме се.
- БОС: “Барбера”?
- ЛЕЛА: Све је спремно. Изволите за сто!
- БОС: А, Борис?
- ЛЕЛА: Малочас се јавио. Каже да му није добро. Има, каже, неку грозницу, мигрену, не знам тачно... Жао ми је, мораћемо без њега.
- БОС: Такви су песници. Стално у некој грозници. Хајдемо, онда!
- МИЛАН: Стојане, ја бих, ипак, молио само две речи. Ти и ја.
- БОС: Их, брате, што си досадан! Хајде!
- Саша и Лела излазе.*
- БОС: Много си досадан, знаш! Имаш још пет дана до истека рока, а ниси набавио новац.
- МИЛАН: Хтео сам да те лепо замолим да мало пролонгирамо рок. На путу сам да набавим новац. Имам неких обећања. И мени дугују неке фирме.

- БОС: Обећања, обећања! Докле ћете ви да живите на обећањима? Фабрика мора под стечај, Милане! И ја ћу је купити. Ти знаш да је стечајни судија под мојом контролом. Биће и теби добро. Добићеш свој део. Фирма свакако мора да се приватизује. Па зашто, онда, нас двојица не бисмо профитирали? Сутра би је, и овако и онако, купио неки Немац.
- МИЛАН: Нећу никакав део. И нећу ти дати своју фабрику, Стојане! Радници имају поверења у мене.
- БОС: Слушај, коме, половина радника свакако мора на улицу. Радити с толико људи није профитабилно. Хтели сте капитализам, демократију, либералну економију, па, ето вам сад! Ко је ишао на митинге и лупао у шерпе и лонце по Београду? Ја сигурно нисам. Мени је добро било и под комунистима. Био сам директор велике фирме, радио сам са Западом и нисам се жалио.
- МИЛАН: Па, како си преконоћ постао капиталиста? Одакле ти почетни капитал, Стојане?
- БОС: Зини, да ти кажем. Хајдемо, срнетина се хлади!

Мрак.

IV
СВЕ СЕ ТО НАМА ЈЕДНОМ ВЕЋ ДОГОДИЛО

Борис седи у наслоњачи, на њему своје куће. На коленима држи отворену књижу. Поред њега, на стојчићу, боца коњака и кувачица цигарета.

БОРИС: Све се то нама једном већ догодило,
у овом или неком другом животу, не знам,
само знам да исто овако падала је киша
и да сам гледао твоје неспутане груди
под мокром хаљином од памучног платна...

Пауза. Борис налива себи чашу коњака, њосмајра је, отијије мало. Запали цигарету. Пролази време. Кроз кућу, иза његових леђа, на њем улази Лела.

БОРИС: *(Не окрећући се)*
Дошла си...

ЛЕЛА: Борисе, ти си добро! Толико сам бринула...
Борис усмијаје. Гледају се. Пауза.

БОРИС: Све се то нама једном већ догодило...

ЛЕЛА: *(Ухватила га за руке)*
Борисе...

БОРИС: Седи, Лела!
Седају.

ЛЕЛА: Нисам могла раније да се извучем.

БОРИС: Остало је још мало Босовог коњака. Донећу ти чашу.

Борис улази у кућу. Лела је нервозна; отијије мало из његове чаше. Пали цигарету, жудно увлачи димове. Борис се враћа с чашом, сипа јој њије.

ЛЕЛА: Значи, ниси желео да дођеш?

БОРИС: Нисам желео.

ЛЕЛА: Разумем.
(Пауза)
Хтео је да води љубав са мном. После толико времена!

БОРИС: И?

ЛЕЛА: Ништа.

БОРИС: Како?

ЛЕЛА: Нисам хтела.

БОРИС: Па, муж ти је...

ЛЕЛА: То и он каже. Али, ја у то више нисам сигурна.

БОРИС: Зашто си дошла, Лела?

Пауза.

ЛЕЛА: Треба ли да одем?

Пауза.

БОРИС: Не, наравно.

(Пауза)

Ипак, реци зашто си дошла?

ЛЕЛА: А куда да одем?

БОРИС: *(Осмехујући се)*

То није одговор.

ЛЕЛА: Вероватно, да пронађем своје изгубљене године.

(Пауза)

Вуче ме нешто на овај твој стари трем...

БОРИС: Па, ево, када ми Бос отме кућу, и овај трем ће бити твој.

ЛЕЛА: Немој тако!

БОРИС: Шалим се.

ЛЕЛА: Мада, њега се треба чувати. Он је опасан човек, Борисе!

БОРИС: Знам.

ЛЕЛА: Дође ми, понекад, да све напустим. Не могу више овако да живим. Као сенка.

(Пауза)

Ми немамо ничег заједничког. Оно што је некад било, она слепа страст, то је одавно прошло... Ја, уствари, и не знам тачно чиме се тај човек бави.

БОРИС: Разумем те, Лела, али, не разумем зашто све то мени говориш.

ЛЕЛА: У праву си! Ево, попићу своје пиће, отићи ћу и више никада нећу доћи да реметим твој мир.

Лела искаши чашу, усџане. И Борис усџане. Сџоје једно ѓрема другоме.

БОРИС: Лела...

Сџећну је у загрљај. Она се ѓрићје уз њега. Дуџ ѓољубац.

Мрак.

V
ДОБРОЋУДНИ СРПСКИ КАПИТАЛИСТА

Салон код Боса и Леле, као у шрећој слици.

Бос лежи на канабеу, оџроман, са својим великим сивомаком и широким раменима, у комоћним, класичним мушким ѓаћама до колена и шрећер мајици. Преко лица му леже раширене новине. Он дрема. Звони мобилни телефон. Бос се шрећне, ѓужва и баца новине, млаћшара рукама, шражи телефон... најзад ѓа налази на шоду.

БОС: Ало, да, Бос овде, а ко би други? ... А, ти си, синко! ... Да... Нисам мрзовољан. Бацио сам око на једну лепу фабричицу... Јевтино... Биће, такорећи, бамбадава... Морамо улагати у отацбину! Ми смо родољупци, је л' тако, сине? ... Тако. Како је тамо, у Бечу? ... Овде? Проклета српска врућинштина! ...
(Чеши се, намешћш ѓаће. Починье да хода шо соби)
СТИЋИ ћемо за неколико дана... Мумин је, значи, тамо? ... Ништа са њим, док ја не доћем, може да вас заврне, ѓубре мафијашко... Доћи ће и министар Брка и председник друштва. Проведи их мало кроз Беч, покажи им куплераје... Они воле да ждери и лочу, воле курве и то...

Улази Лела. Бос је, насћављајући разџовор, хваћш за задњшцу, она бежи, он је јури шо соби. Прећречи јој шшш, ухвашш је, она се ошрћне, он јој је шоново за шешшма, шрибије је уза зид, хваћш је за шруди и сл.

БОС: Шта, био владика? ... Добро. Уплати му одмах сто хиљада евра. Морамо да их гладимо, па ће и они нас... Не, нисам задихан, чини ти се... Слушај, вечерас стижу шлепери "Акропол – инвеста" ... Ти немој да идеш... Зато што ја тако кажем. Разумеш? ... Зови Штрокавог на онај телефон. Нека он преузме пошиљку... Мама? Ево је мама. Здраво, чувајте се! ... Ма, какви зелени, плави и црвени и какав парламент?! ... Веровати у идеологије равно је лудилу. Плати и њима педесет хиљада. Ево ти мама!

Бос даје телефон Лели и сад – како је она заузешш телефонирањем – развија још иншнзивније своју ерошску ищру. Раскошчава је шомало, задиже јој сукњу... она једном руком држи телефон, а друћом се шанично брани, шрудећи се да је шлас не ода.

ЛЕЛА: Ало, мама... Да... Добро сам, само ми много, много, недостајете вас двојица... Па, да; могла бих да останем неко време... И да ме мало водите у Шенбрун... И у Шатен Ринг, на колаче... Да, да... Све ће бити добро, само да се што пре видимо... Немој! ... Не, не!

Кажем тати... Љубим те, сине... До скорог виђења, и пољубац Миши!

(Искључи телефон. Босу)

Стварно си немогућ. Срам те било! Разговарам са сином...

БОС: Знам с ким разговараш.

ЛЕЛА: Блуднице матори!

БОС: А, нисам био блудник, кад си ми...

Она му сипавља руку на уста. Он је пришећне и љуби. Зајим је нагло одвоји од себе.

БОС: А, где си ти цео дан?

ЛЕЛА: Како, где сам?

БОС: Тако, лепо! Где си?

(Гледа на сај)

Говори брже, сад ће Саша да стигне!

ЛЕЛА: Шетала сам.

БОС: Шетала? Госпођа је шетала!

ЛЕЛА: Па, да. Је л' забрањено?

БОС: С ким си шетала?

ЛЕЛА: Како, с ким? Сама! С ким бих шетала?

БОС: Па, например, са оним слепцем, Борисом.

ЛЕЛА: Хајде, молим те, Стојане!

БОС: А куда је то госпођа шетала?

ЛЕЛА: Ту, поред реке.

БОС: Значи, поред реке. Добро. Ти знаш да ја имам своје људе овде...

На вратима се појављује Саша. Нагвирује ојрезно.

САША: Је л' слободно?

БОС: Ајде, Саша! Улази, пуковниче!

(Лели)

Донеси ми панталоне! Не могу да примам у гаћама.

САША: Како си, Лелице?

Лела му се осмехне, ња изађе.

БОС: Почела је много да шета. Поведи мало рачуна.

САША: Разумем, шефе! Мада, ти, ваљда...?

БОС: Без коментара! Сигурно је сигурно. Да сам веровао људима, био бих досад мртав већ једно десетак пута. А, онај магарац нас избегава!

САША: Који магарац, шефе?

БОС: Милан. Има још два дана до истека рока.

Улази Лела, доноси Босу панталоне и кошуљу.

ЛЕЛА: Изволи!

БОС: *(Одбачи кошуљу)*
Рекао сам, панталоне!

ЛЕЛА: *(Подигне кошуљу и њука му)*
Обуци кошуљу, Стојане!

БОС: *(Узима кошуљу)*
Види, шта ми ради! И донеси оне пршуте и нову флашу вискија.
Имамо посла, овде.
(Облажи се)

САША: Шефе, Лелица је у праву. Много си лепши овако.

БОС: *(Облачи се, мрмља)*
Море, марш тамо...

Саша се смеје, Лела излази.

БОС: Морамо да pazимо да ми, којим случајем, не брзину не уплати новац. Како, онда, да га шаљем под стечај?

САША: Не брини. Пратимо сваки његов корак.

БОС: Нема повратка на старо, господо! Нема више Југославије, нема више социјале, нема више оног мађионичара, који се продевао кроз иглене уши светске политике...

САША: Мислиш на друга Тита, шефе? Е! Велики мангаш је то био! Таквог мајка двапут не рађа.

БОС: Сети се! Цела планета му је дошла на сахрану. А сада нас запишава сваки пицопевац из Европске уније... Нема више ничега. Сада ми долазимо!

САША: Мислиш, ми?

БОС: Ми, него ко?! Сетим се често своје сироте бабе, оне што је прала велики веш код господе Матијашевића. Мали сам био, али и сад су ми пред очима њени прсти; искривљени, модри, квргови... Ја сам био осуђен на успех, друже мој! И био сам успешан у свим фазама кроз које је ова земља пролазила. И сад ће онај хемичарски тупација да ми стане на пут! Море, згромићу га, као зунзару, да ли ти је то јасно?

- САША: Јасно, шефе!
- БОС: Ја сам добар друг, поуздан пријатељ, ја сам човек од речи. Али, ако ми станеш на пут – згазићу те! Добар пријатељ, још бољи непријатељ, а? Шта кажеш?
- САША: Добар си, шефе!
- БОС: Мислиш? И ја мислим.
- Улази Лела, са ђришуйџом и вискијем.*
- ЛЕЛА: Изволите!
- БОС: Хвала, госпођо!
- САША: Види, види, како нам је лепо спремила наша домаћица! А, што и ти не седнеш мало са нама, Лелице?
- ЛЕЛА: Можда ћу вечерас још мало да прошетам. Ви, ионако, имате своја посла.
- БОС: Је л' поред реке?
- ЛЕЛА: Можда и поред реке.
(Излази)
- БОС: Је л' видиш?
- САША: Шта?
- БОС: Каже, поред реке!
- САША: Па, шта?
- БОС: Ништа. Само припази.
- Лела оџвара врајџа и ђроџушџа Милана.*
- ЛЕЛА: Ево, и Милан је стигао.
- Лела излази; Милан улази, добро расџоложен.*
- МИЛАН: Добар дан, другови! Уживате?
- САША: За то смо се борили.
- БОС: Изволи, придружи нам се!
- МИЛАН: Хвала. Можда, само једно пиће.
- БОС: Сипај му, Саша! Узми и пршуте. Права његушка. Мило ми шаље. Црна Гора се, можда, отцепила од Србије, али од Боса није.
- САША: Изволи, друже!
- МИЛАН: Хвала. Хтео сам, Стојане, да поразговарам с тобом.

- БОС: Разговараћемо, полако... Има времена. Теби Саша, ваљда, не смета?
- МИЛАН: Не, мада сам мислио...
- БОС: Саша је моја десна рука и твој проверени пријатељ. Ми, један пред другим, ваљда, немамо тајни?
- МИЛАН: Не, не...
- БОС: Ето, видиш! Лако ћемо се ми договорити. Сипај, Саша!
- МИЛАН: Ја се надам, Стојане!
- САША: *(Сућа њиће)*
Што си се смрчко, одједном? Весело, само весело! Живели!
- БОС: Ја знам да си ти високи професионалац у своме занату и ценим то. Човек са европским искуством, говориш језике, познајеш људе... Када би се уклопио у наш систем, могао би да будеш од користи и себи и свима нама, па и самој Градини. Мораш да схватиш да не можемо више да подржавамо један пропали поредак. Нема више социјале, постоје само економски интереси. Преведено на српски – једино мерило је да ли се нешто исплати. Једини господар је новац, и то је све!
- МИЛАН: Није све, Стојане!
- БОС: Шта? Да ниси и ти постао песник, као Борис? Онај изрод Матијашевићев. Матијашевићи су били моћни, озбиљни људи, од којих се имало шта научити. Они песме нису писали, као овај њихов слепац.
- МИЛАН: Увек си био бараба, Стојане, али, ипак, нема смисла да тако говориш! Није нас много остало...
- БОС: Све мање ће нас бити, песниче! И да ти нешто каже бараба. Користи прилику док с тобом лепо разговарам. Као друг и као пријатељ.
- МИЛАН: Претиш?
- САША: Немојте тако! Па, ми смо се играли заједно...
- БОС: Ти да ћутиш!
- МИЛАН: Уосталом, нема потребе да се препиремо. Дошао сам да те обавестим да сам успео да набавим новац. Сутра одлазим у Београд да потпишем документ и да ручам са човеком, а прекосутра пуштам новац на рачун твоје фирме. И, онда смо квит! Хвала ти што си ми позајмио, али ред је и да ти вратим у року, зар не?
- БОС: Узалуд си се трудио, друже.

- МИЛАН: Како то мислиш, узалуд?
- БОС: Па, ево, покушавам лепо и стрпљиво да ти објасним... Сипај, пуковничче, то пиће!
- САША: Одмах!
(*Сипа*)
- БОС: Да попијемо! Ајде и мало пршуте. Добра је!
(*Жваће*)
Покушавам лепо и стрпљиво да ти објасним да је за фабрику, па и за тебе лично, боље да ми тај новац не враћаш.
- МИЛАН: Лепо си ми објаснио, Стојане! Да, због дуга, отераш фабрику под стечај, уз помоћ свог корумпираног стечајног судије, и да је, затим, купиш у бесцење.
- БОС: Па, да! Видиш, да си схватио. Јер, овако, фабрика ће постепено пропадати, па ће и твојим радницима бити лошије. Видиш да си, већ, почео да зајмиш за плате. Са мањим бројем радника и тржиштем које ја могу да обезбедим, са модернизацијом процеса производње и можда са малом допуном производног програма, фабрика ће одједном да процвета, па ће и преосталим радницима бити боље. Мислим, пошто, већ, толико бринеш о радницима...
- САША: Послушај, Милане, нашег друга! Он нам свима добро мисли.
- БОС: Јесам ли ти рекао да ћу тиш?!
- САША: Добро, ћутаћу, Стојане! Само покушавам да помогнем.
- БОС: Ако хоћеш да помогнеш, сипај пиће!
- САША: Одмах!
- МИЛАН: Хвала, ја нећу више.
(*Одџурне чашу*)
Мала допуна производног програма? Је л' то синтетичка дрога, Стојане?
- БОС: Добра идеја! Нисам се тога сетио.
- МИЛАН: Стварно?! Баш ми је жао! Не, Стојане, ја ћу фабрику поставити на ноге са свим својим радницима. Фабрика није економска апстракција, то су живи људи, Стојане! А неће бити ни параван за производњу дроге!
- БОС: Далеко ми одосмо, мој друже... Можда је, ипак, боље да узмеш још једно пиће.
- МИЛАН: Остави ме, молим те. Нећу да пијем!

- БОС: Опусту се! Немој толико да се отимаш... Некада си био фини дечко, можда помало штребер, али, зато си постао хемичар... А не бараба, као ја. А и родитељи су ти били поштени комунисти.
- МИЛАН: Остави ти моје родитеље на миру!
- БОС: Зашто? Рекао сам ти да нисам имао ништа против комунизма. Сад имам. Јер, свако време има своју игру, а свака игра своја правила. А ти, који си био жилави непријатељ комунизма, сада се жилаво бориш за комунистичка правила.
- МИЛАН: Шта? Сад сам и комуниста, зато што не дам фабрику у руке једном, једном...
- БОС: Ко ме, Милане?
- МИЛАН: Па, теби!
- БОС: А, ја сам...?
- МИЛАН: Ти најбоље знаш шта си!
- БОС: Па, шта сам то ја? Реци, слободно.
- САША: Немојте! Немојте!
- БОС: Рекао сам ти да ћу тиш, тикване! И дај ми још једно пиће!
Саша му сииа, ћућећи.
- БОС: Ја сам само један доброћудни српски капиталиста. Све док ме, баш, много не наљуте.
- МИЛАН: Буди ти што год хоћеш! То је твоја ствар. А мене само пусти да ти вратим дуг. И, тиме смо завршили.
- БОС: Нисмо завршили, Милане.
- МИЛАН: Можемо, евентуално, да прославимо и ту годишњицу матуре, ако инсистирате, а, онда, свако својим путем.
- САША: Прославићемо, сигурно! Па, договорили смо се.
- МИЛАН: Ја, дакле, сутра идем у Београд, по тај новац...
- БОС: Много си, брате, тврдоглав, Милане! Као магарац! Београд, па Београд...
- МИЛАН: *(Усџаје)*
Знаш шта? Ти можеш да ме вређаш – бараба остаје бараба – али, не можеш, ваљда, да ме спречиш да ти вратим дуг. То је стварно смешно!
- САША: *(Прилази му)*
Смири се, Милане!

- БОС: Успео си да ме наљутиш. А то није добро. Још једном ти лепо кажем како мора да буде.
- МИЛАН: А ја ти лепо кажем да сутра идем у Београд!
(Крене ка вратицима)
- БОС: (Мирно)
Никуда ти не идеш.
- МИЛАН: (Засијане)
Како то мислиш?
- БОС: Тако, лепо! Кад кажем да не идеш, онда не идеш. Ово ти је последња опомена.
- МИЛАН: Не разумем...
- БОС: Кажем, никуда не идеш!
- МИЛАН: Свашга!
(Прилази вратицима)
- БОС: Е, сад ћеш да разумеш! Саша, води ову будалу у подрум и стави му лисице!
- САША: Разумем, шефе!
(Ставља Милану руку на раме)
- МИЛАН: Шта...?
- БОС: Па, зашто ја плаћам шефа полиције?!
(Искаји чашу)

Мрак.

VI
МОРАМО РЕЋИ ИСТИНУ, КАД – ТАД

Борисов прем. Из куће излази Лела у Борисовом, њонешњо овешњалом, баде-манџилу, обученом на золо шело. Преклаја га око себе и везује појасом.

ЛЕЛА: Како је лепо овде, код тебе!

БОРИС: *(Из куће)*
Лепо је када си ти ту.

ЛЕЛА: Нашла сам у купатилу твој баде-манџил.
Борис излази из куће, носећи чај на њослужавнику.

ЛЕЛА: *(Намешња се кокејно)*
Кажу, како ми стоји?

БОРИС: Па... Лепша си без њега.

ЛЕЛА: Гле, манџупа!

БОРИС: Само, не би ваљало да наиђе неко од наших другова.

ЛЕЛА: *(Не зна се да ли шаљиво или озбиљно)*
Зашто? Рећи ћемо им истину.

БОРИС: Уствари, у праву си. Морамо рећи истину, кад-тад.

ЛЕЛА: Неће нико доћи, не брину. Они, сад, с Миланом расправљају о куповини фабрике. Не разумем се много у те ствари, али мислим да им се Милан неће дати.

БОРИС: Неће, сигурно; и ја мислим. Хоћеш ли, сад, мало чаја?

ЛЕЛА: Не могу да пијем чај.

БОРИС: Остало је сасвим на дну још мало Босовог коњака.

ЛЕЛА: То би ми пријало!

БОРИС: Изгледа да никако не можемо без Боса.

ЛЕЛА: Борисе...

БОРИС: Извини!
(Приђе да је њољуби)

ЛЕЛА: Хајде, буди добар дечко и донеси тај коњак!

Борис улази у кућу. Лела њрошења њо прему, зајали цигаретиу. Борис долази са коњаком и чашама.

БОРИС: Бос јесте мој друг, али, ја ћу му рећи!

ЛЕЛА: Шта ћеш му рећи? Да си водио љубав са његовом женом...?

- БОРИС: Па, не, него...
- ЛЕЛА: И да ти је било веома лепо. Зар не?
- БОРИС: Треба, најзад, неко да му каже. Не може се, тако, у недоглед, владати туђим животима!
- ЛЕЛА: *(Узела је чашу)*
Живели, дечко мој! И да ти је било веома лепо. Зар не?
- БОРИС: Било ми је лепо, Лела! Ти знаш да ми је било лепо. Двадесет пет година ја сањам овај тренутак.
- ЛЕЛА: А ја осећам као да се полако враћам себи... Пре неколико година путовали смо по јужној Француској. Тамо сам много мислила на тебе. Авињон, Арл, Марсеј, Тулон, Сен Тропе, Сен Рафаел, Кан, Ница... Све сам запамтила. Он је у Марсеју имао састанак с неким људима, неким Јужноамериканцима, шта знам, а ово друго било је по мојој жељи. Мало се досађивао, али је, зато, пио добра вина... Хтела сам да кренемо од Авињона, због катедрале и моста... У Сен Рафаелу становали смо у једној старој кући која је имала дрвени трем, не баш као овај, али лично је... Ту сам се, одједном, сетила свега... Дођи, дечко мој!

Загрљај, ђољујци.

- БОРИС: *(Одвоји се од ње)*
Колико сам пута, свих ових година, завидео нашем обућару, старом чика Јаношу, који спокојно шије ципеле у тишини, док над њим хуји живот, љубав, мржња, политика, историја... И смењују се годишња доба... А, Саша каже: свакога јутра почиње нови живот!
- ЛЕЛА: *(Са кокејним осмехом)*
Можда је Саша у праву.
- БОРИС: Ако је то тачно, нада постоји све док је човек жив.
- ЛЕЛА: На крају – крајева, није важно колико ће трајати. Тренутак правог живота више вреди него године лажи и празнине.
- БОРИС: *(Обухвати јој лице рукама. Гледа је)*
Лепа си, Лела... И ја те волим! Свих ових година сам те волео...
(Сјуси руке. Замишљено)
Свих ових година правио сам се да учествујем у пословима људи. Уствари, стајао сам у магли, на обали, а живот се, као нека спора река, ваљао мимо мене... Када си отишла са Босом у Београд толико ми је било тешко да сам написао песму. Била је то моја прва песма. Од тада, мој разговор с тобом непрекидно траје. Чекао сам те двадесет пет година, и дочекао.

Мрак.

VII САМО БИЗНИС

Подрум. Бело окречени зидови. Велика када од ливеног збожља. Сточих и столица. У подруму су Бос, Саша и Милан. Овај последњи везан полицијским лисицама за металну цев водоводне инсталације шито се јуржа дуж зида. Бос седи на јединој столици, Саша му долива виски из боце која стоји на столу.

БОС: *(Милану)*
Виски? Можда ће помоћи да ти се свест мало разбистри. Нисмо понели пршуте...

Милан не реагује.

БОС: Ћутиш! Презиреш моје гостопримство. То није лепо од тебе, Милане!

САША: Да ли је могуће да ово нисмо могли другачије да решимо?

БОС: Опет, ти?! Рекао сам да ћутиш!

САША: Добро, шефе, само...
(Крене да зовори, па се лагано сам заустави)

Пауза. Бос пијуца своје пиће.

МИЛАН: Не могу да верујем!

БОС: Шта то, друже?

МИЛАН: Знао сам да си бараба, али ово...

БОС: *(Разложно)*
Слушај, ниси у позицији да вређаш...

МИЛАН: *(Заурла)*
Пуштај ме одавде, барабо!
(Дрмачајнички лисицама)
Пуштај!

БОС: *(Сипљиво)*
Не терај ме да тучем везаног човека. Било би ружно. Треба још мало да поразговарамо.

МИЛАН: *(Очајнички)*
Па, шта је ово, забога?!

БОС: *(Посмајрајући своју чашу с пићем)*
Знаш како кажу у америчким филмовима: само бизнис, ништа лично. Ако то схватиш, биће ти лакше.

МИЛАН: Саша! Да ли је могуће? Па, ти си шеф полиције!

- САША: Стојан је шеф, Милане. Он је наш добротвор. Само он може да препороди Градину. Схвати то, већ једном!
- БОС: Саша је схватио на време, видиш!
- САША: Па, да!
- МИЛАН: Људи, шта се то овде дешава?! Пустите ме, хоћу напоље!!!
- БОС: Не вичи, Милане, ја сам човек осетљив, заболеће ме глава!
- МИЛАН: Хоћу напоље!!!
- БОС: Да... Мислио сам да можемо лепо да се договоримо. Било би боље за све... У Србију долази ново доба, и треба му кренути у сусрет. Не вреди опирати се. Сви наши суседи су то схватили. Ново време гази оне који га не схватају. Испод лавине пиште моралисти! Јесам ли ово лепо смислио?
- САША: Лепо си смислио, шефе!
- БОС: Рекли смо да ме не зовеш "шефе"!
- САША: Сматрам да је то, у овом случају, у реду. Чак и пожељно.
- БОС: Сматраш?
- САША: Сматрам, шефе.
- БОС: Па, добро, онда, кад ти кажеш.
- МИЛАН: Вас двојица сте луди! Каква је ово лудачка игра?!
Нико не одговара. Бос њијуца свој виски. Саша гледа забринуто, час једног, час другог. Пауза.
- МИЛАН: Ево, даћу вам последњу шансу.
- БОС: *(Гледа га радознано, њреко чаше)*
Последњу?
- МИЛАН: Да, последњу! Само откључајте лисице и ја ћу отићи, и никоме нећу рећи за ову глупу игру.
- САША: *(Приђе Милану, ухвати га снажно за браду, унесе му се у лице)*
Ово није игра, Милане!
(Наставља, не испуштајући га)
Све што се овде ради, то је за добро Градине и то је веома, веома озбиљно. Србија иде крупним корацима ка Европи. Градина не сме да застане.
- БОС: Пустите га! Немој да мучиш човека. Има времена.
- САША: Хтео сам лепо да му објасним...
- БОС: Објаснио си му, а сад ми сипај мало вискија!
- САША: Мислио сам... Одмах, шефе!
(Сипа Босу њиће)

- БОС: Слушај, Милане, ти си интелигентан човек и теби је, ваљда, све јасно. Уосталом, свако је имао своју прилику. И господа Матијасевићи, који су се, као паунови, шепурили овде, по Градини. Али, та прилика је давно потрошена, ено га Борис, на шта личи... И комунисти су је имали; веровали су да њихово време никада неће проћи...
- МИЛАН: Зар и сам ниси био члан партије?
- БОС: Него шта сам? Како бих иначе био директор? Само глупи интелектуалци пате од идеолошке гриже савести. Ваљда зато што идеологију преозбиљно схватају. Али, шта ја ту могу...?
(Оштрије мало њића)
Дакле, комунисти су је имали, па су је проћердали... Па, и ти си имао своју прилику. Имао си прилику да заиграш на карту новог времена. Жао ми је, Милане! Ово, сада, је моја прилика. Сада је на мене ред да се мало шепурим. Ја сам у дослуху са новим временом, друже, у томе је моја снага.
- САША: Тако је, шефе! То је то.
- БОС: И још ћу ти рећи једну ствар. Ако хоћеш да успеш, мораш ићи до краја. Разумеш?
- МИЛАН: Не желим да успем, Стојане. Али, нећеш ни ти! Чим изађем одавде, отићи ћу право у полицију.
- БОС: Прво: шеф полиције ти је овде; и, друго: питање је да ли ћеш одавде уопште изаћи.
- МИЛАН: Да нећеш, можда, да ме убијеш?
- БОС: *(Као човек у дилеми)*
Можда... Ти ме примораваш.
- МИЛАН: Стојане, ти то озбиљно?
- БОС: *(Мирно, разложно)*
Постоје, уствари, два решења. Или ћу да те ставим на муке, па ћеш – пре или касније – прихватити све што год ти се буде тражило, или ћу да те убијем одмах, па ће твој заменик да обави посао; са њим сам, већ, у вези.
- Пауза.*
- МИЛАН: Ти би, заиста, био то у стању?
- БОС: *(Са ентјузијазмом)*
Како да не? Улог је сувише велики!
- МИЛАН: Не верујем ти. Па, ми смо, ипак...
- БОС: Одмах ћу те уверити! Бирај сам коју би варијанту волео.

МИЛАН: Волео?

БОС: Па, да! Да те мучим, или да те убијем?

МИЛАН: Ти то, заиста, озбиљно мислиш?

БОС: За мене је једноставније да те убијем. Постоји киселина која леш потпуно раствори, заједно с костима. Невероватно ефикасно! Само пустиш воду и готово! Ти би, као хемичар, то морао да знаш. А, бојим се да је и за тебе та варијанта једноставнија. Јер, ко једном прође кроз тортуру, то више није исти човек. Је л' тако, Саша?

САША: Тако је, шефе! Искрено речено, мислим да је смрт много боља од правог, озбиљног мучења.

МИЛАН: Па, убиј ме, онда!

БОС: Видиш какав си циник. Хоћеш да убијем свога друга! Па да ме, после, гризе савест. Е, мој Милане...
(*Прошејта по историји. Оширо*)
Напуните каду!

Ушрчавају два момка са ѓуменим цревом и кофама леда и ѓуне каду.

БОС: Извини, не могу да присуствујем мучењу, имам хитан састанак. То ће обавити наш друг, Саша. Могу још само да ти објасним како то изгледа. Видиш ову каду. Сада ће је напунити леденом водом. Ти можеш да се свучеш у међувремену. Помозите човеку!

Саша ошкрључава лице и почине да свлачи Милана. Овај сјоји, без речи и без окрејта, као одузет.

БОС: Ставиће те, дакле, у ледену воду. Ако то не буде довољно, тући ће те, у самој кади, бејзбол палицама, док ти кости не полеме. До сад се није десило да неко то издржи. Ако би ти, случајно, издржао – сећаш се, учили смо у школи да су комунистички хероји то могли – ако би, дакле, издржао, онда ће те, једноставно, убити. Или ће те тући док те не убију, или ће те, једноставно, убити из пиштоља. То је питање стила извођача радова. Ајд', уздравље!
(*Искаји свој виски, ѓолази*)

Двојица момака хвајтају Милана.

МИЛАН: Стојане!

БОС: (*Засјане*)
Реци! Само брзо. Немам више времена.

МИЛАН: Пристајем.

Мрак.

VIII
ТАЈНА ВРАТА

Дневна соба у кући Саице Стоићенова. Роза и Роки. Роки ушмркује дрогу.

РОКИ: Виски?

РОЗА: Не, хвала.

Пауза.

РОКИ: Кафу?

РОЗА: Не.

РОКИ: А, да! Само новац.

(Пауза)

А, можда, ипак, један шмрк?

РОЗА: Рекла сам ти, већ, да се не дрогирам! Хвала, нећу ништа. Само чекам пуковника.

РОКИ: Покушавао сам ја да оставим дрогу. Лекари су ми рекли да није сасвим здрава, па сам покушао. И, тако сам видео колико је живот без дроге шугав и празан; бесмислен. Прво сам мислио, шта ће ми дрога, ако, већ, пишем. Зар писање није, исто, једна врста путовања с оне стране? А, онда сам схватио да без дроге нема ни писања... Слушај! Рећи ћу ти нешто веома важно. Јер, ти си моја вереница.

РОЗА: Хајде, реци ми нешто веома важно!

Роки ћути.

РОЗА: Хајде!

РОКИ: *(После мале паузе, поверљиво)*

Смисао живота је у дроги. То ти говорим и као писац, не само као наркоман. Чика Бос је обећао да ћу постати познати писац, а он кад нешто обећа – то је завршена ствар. Такав је чика Бос. Прошли пут сам ти рекао да постоји онај други, бољи свет, да ја то знам, да сам био на његовом прагу. Е, па, сад ти кажем да не постоји. Лагао сам те.

(Пауза)

Волим да лажем. И лагање је друга реалност, зар не?

(Пауза)

Не! Постоји само дрога. Једино она је тај други, бољи свет.

РОЗА: Добро, дај ми, ипак, мало вискија!

- РОКИ: *(Сића јој, не њрекидајући мисао)*
 Дакле, ако сам ти рекао да тамо, иза, има нечега – лагао сам те. Тамо нема ничега; тамо постоји само ништавило и велика празнина. Е, сад, како ништавило може да постоји, то је, већ, једно озбиљно филозофско питање, које још нисам успео да решим.
 Знаш, Розо, нисам ја само писац. Ја сам и филозоф. Чика Бос то још не зна. Али, сазнаће, има времена. Особина филозофа је да никада не журе. Зашто? Зато што знају да немају куда да стигну. Ето, зашто! Према томе, ноге ми нису ни потребне. Кој' ће ми мој? Довољна је дрога.
(Пауза)
 Ипак, волео бих да те креснем. То је јаче од филозофије.
- РОЗА: Па, добро, кресни ме, дођавола!
- РОКИ: Како, кад ми се не диже?
- РОЗА: Слушај, нисам ја дошла да слушам твоја филозофирања! Где ти је отац?
- РОКИ: Али, ти си моја вереница. Мораш да слушаш!
- РОЗА: Јесам, али, где ти је отац?
- РОКИ: Вероватно код чика Боса. Они су нераздвојни, још од најмлађих дана. Друго, ја сам ти већ рекао да се клониш мога оца.
- РОЗА: Слушај, Роки, ти си се, изгледа, мало много нашмркао тог кокаина!
- РОКИ: Хероина. Није много. Колико да ме одржава у форми. Онда скоро поверујем да ово има неког смисла.
- РОЗА: Које, ово?
- РОКИ: Па, живот! Како, које?!
(Пауза)
 Само ми се мало дрема...
- РОЗА: Само ти дремај.
- Пауза.*
- РОКИ: Полако, полако... отварају се тајна врата... Она воде доле, све у круг, а околу је љубичасти хоризонт, као измаглица из које трепери безброј звезда... Застајем на том чаробном путу, узимама те за руку и настављамо заједно...
(Пружа јој руку, Роза, њосле извесног колебања, њрихвања)
 Зар није лепо? Ево, кажи и сама!
- Пауза. Роза је у недоумици.*

РОКИ: Кажи!

РОЗА: Лепо је.

РОКИ: Ето, видиш! Знао сам да ћеш схватити...
(Почиње лагано да се зуби)
Нас двоје ћемо... Нас двоје ћемо...

Роки клоне и заспи. Роза њажљиво извуче руку, намешта његову руку да не виси, зледа га, прошепта по соби, сипа себи још мало вискија. У њом, улази Саша, бучан као и обично.

САША: Ево и мене! Мало касним, али...

РОЗА: Тихо! Он спава.

САША: Спава?
(Проверава, загледа)
То је позитивно!
(Приђе Рози, пређе јој руком по леђима и задњици)
Уморан сам. Имао сам тежак дан... Нешто са овом фабриком лекова...

РОЗА: Хоћеш једно пиће?

САША: Знаш да може!

Роза сипа; њружа му чашу.

САША: Хвала, лепотице! Шта бих ја без тебе?
(Привуче је да седне поред њега на кауч)

РОЗА: Чекај, немој!

САША: Видиш да спава!
(Она се оцире)
Добро, добро, одгураћу га у другу собу.
(Усипаје)
Доста ми је, више, и тих наркомана...
(Одзвуча колица са Рокијем у дружу собу)
Дођи, сад!

РОЗА: Да ти поднесем извештај?

САША: Је л' има неких проблема?

РОЗА: Нема. Блентави се вратио из Београда, испоруку је предао мајору Ковачевићу.

САША: Увек сам говорио да је најбоље да полиција директно организује дистрибуцију дроге. Тако је контрола најбоља и новац најмање цури.

РОЗА: Корњача је преузео наш део, али каже да неће имати довољно за околна села. Сељаци траже све више хероина.

САША: Мајке им га, сељачке, шта мисле они?! Де да им нађем толику дрогу? Што не иду мало да ору...? Добро, видећу са Босом шта може да се уради за те наше сељаке. Дођи, сад!

РОЗА: Чекај, да скинем сукњу.
(Скида се)

САША: Много си добра риба! Можда да се удаш за мене, а?

РОЗА: Да ниси мало матор, фрајеру?

САША: Ја, матор?! Срам те било, кучко! Преда мном се, тек, отвара политичка каријера. Србији су потребни озбиљни, снажни људи, да је уведу у ту Европу.

РОЗА: Е, па, ако је тако...

САША: Дођи...

Ваљају се по каучу, једно време, све док се из суседне просторије не јави Роки у својим колицима са шишиољем на крилу.

РОКИ: Мене сте мислили да заврнете?!

Саша и Роза скачу са преседа.

САША: Па, зар ти не спаваш, сине?

РОКИ: Моју вереницу хоћеш да обешчистиш, тата!

САША: (Крене ка њему)
Чекај, Роки...

РОКИ: (Рејейира шишиољ)
Стој! Не прилази!

САША: (Заустави се)
Сине, јеси луд?

РОКИ: Ја сам, можда, луд, а ти? Шта си ти? Срам те било, тата! А, ти, курво? Сањали смо заједно... Лепо сам ти рекао да га се клониш! Увек све загадите... Сад ћете обоје да платите!
(Нишани у оца)

РОЗА: Роки, немој!

Роки оћали и окрзне Сашу руку. Роза се баца и једним увезбаним захваћом оћима Рокију шишиољ.

САША: (Прискаче Рокију)
Уби ме, стоко наркоманска! Сад ћеш да видиш како ми бијемо!

Саша млати Рокија, Роза, без усћеха, покушава да га заустави.

РОЗА: Немој, Саша! Убићеш га!

САША: Убићу, него шта! Атентат на оца, ђубре наркоманско! Још му ја дрогу доносим!

РОКИ: *(Скућу се у колицима)*
Немој, тата, немој, то боли! Нећу никад више, кунем се! Никад више! Ево, дајем ти и вереницу, само немој да ме бијеш! Немој!

РОЗА: *(Обеси се Саше о руку)*
Доста је било, Саша!

САША: *(Престраје да га бије)*
Ти у мене да пуцаш, скоте малоумни!
(Удари га још једном)

РОКИ: Немој, тата, молим те!

РОЗА: Доста, Саша!

САША: Види, како ми је кошуља крвава... Где су ми лисице?
(Стравља Рокију лисице, вози га бесно у дружу собу)
Марш у своју јазбину, психопато!

Роза облачи сукњу, Саша се враћа.

САША: Дај ми сад тај виски!

РОЗА: Изволи!
(Даје му)

САША: Седи мало, да предахнемо.

Роза седа, са својом чашом у руци.

САША: Замало да ме убије, мајке му га луде!
(Гледа руку)
Још ми крвари.

РОЗА: *(Устаје)*
Да видим. Није страшно. Али, мораћемо, ипак, до лекара.

САША: Рећи ћемо да је био неки криминалац у бекству... Ево, шта сам одлучио. Затворићу га у лудару, на неко време, па нек тамо пише до миле воље. А ми ћемо имати слободну гајбу. Хајдемо сад у амбуланту!
(Искачи њиће, устаје)

Мрак.

IX
КУПИЋЕМО КУЋИЦУ СА БАШТОМ

Борис, на њирему своје куће. Шеџа, замишљен, и разговара сам са собом.

БОРИС: Овако ћу му рећи. Ко теби даје право да владаш нашим животима? Не, није добро! Какво право? Њега право не интересује. Он све ради на силу. Или, зато што се нико не одупире. Е, па, ми ћемо се одупрети.

(Пауза)

Овако ћу му рећи! Слушај, друже; слушај, Стојане! ... Лела и ја смо одлучили да почнемо нови живот... Не, није добро! Није добро тако изнебуха.

(Пауза)

Па, како онда...? Мора да буде одлучно, а не сме да буде нагло. То је најбоље... Али, како то извести...?

(Пауза)

Овако ћу му рећи! Ти би морао да схватиш да ми имамо право на свој живот... Опет, право! Не ваља. С правом нећемо далеко стићи. Дакле, одлучили смо! Тако треба.

(Седне. Лакнуло му је. Пауза)

Али, шта смо одлучили? Па, да почнемо нови живот! Нема друге. То је то!

После мале паузе, улази Лела.

ЛЕЛА: Ти си ту?

БОРИС: *(Усџаје)*

Ту сам. Чекао сам те.

Загрле се, љубе се.

БОРИС: Није било проблема код куће?

ЛЕЛА: Па... није. Рекла сам да шетам поред реке. Мада, изгледа да је мало сумњичав. Опрезан је као звер!

БОРИС: Да ли он то тебе, уствари, воли?

ЛЕЛА: Воли ме као и све остало што поседује. Мука ми је од те љубави!

БОРИС: Лела, ми му морамо рећи!

ЛЕЛА: Знам да морамо.

БОРИС: Јасно ми је да то теби није лако, али, како другачије?

ЛЕЛА: У праву си. Морамо.

БОРИС: Види, купио сам коњак за тебе! Ево!

(Показује боцу која је сџајала на сџолу)

ЛЕЛА: Ниси морао. Сигурно је скупо.

- БОРИС: Није француски, али, ваљда ће моћи некако да прође...
(*Ойвара боцу*)
Продавачица каже да га много купују.
- ЛЕЛА: Борисе, то све није важно.
- БОРИС: Желео бих да се овде лепо осећаш.
- ЛЕЛА: Ти знаш да је мени овде лепо... Волела бих да ми овако увек буде.
- БОРИС: То од нас зависи, Лела.
- ЛЕЛА: Знам, само...
- БОРИС: Ево, најзад, продаћу Босу кућу. За нас двоје ово је, иначе, сувише велико. Треба то одржавати... Сем тога, ова кућа је прошлост – а ми хоћемо будућност. Зар не?
(*Пауза*)
Отићи ћемо одавде! Увек си говорила да желиш да радиш као археолог. Сећам се твог професора, Срејовића, хтела си с њим на Лепенски вир...
- ЛЕЛА: Сећаш се? Али, Стојан ми није дао.
- БОРИС: Уосталом, и наш музеј припрема нека ископавања. То су они римски локалитети. Не морамо да идемо из Градине. Зашто бисмо бежали?! Купићемо кућицу на периферији, са баштом, и обоје ћемо радити у нашем музеју. То је скромно, али је лепо... А, тих кућица има на продају. Млади отишли, стари поумирали, и тако... Шта кажеш?
- ЛЕЛА: Заборавили смо на коњак.
Борис сита, без речи. Лела диже чашу.
- ЛЕЛА: За нови живот! Ако тако нешто, уопште, постоји.
(*Искаји своју чашу*)
- БОРИС: (*И он искаји своју чашу*)
Постоји! Рекли смо да постоји.
(*Сита и њој и себи још коњака*)
Није као онај, Босов, али сад морамо да се учимо скромности... Тојест, ја сам, већ, научен.
- ЛЕЛА: Не причај тако, Борисе!
- БОРИС: Док се ниси појавила, ја нисам веровао... Нисам веровао да се било шта може променити. А сада верујем. Верујеш ли ти, Лела?
- ЛЕЛА: Верујем. Морам да верујем.
- БОРИС: Да ли ме стварно волиш?
- ЛЕЛА: Волим. И све што си малочас говорио било је тако лепо и право, само...

- БОРИС: Само...?
- ЛЕЛА: Само треба доћи до тога.
- БОРИС: Доћи ћемо, Лела! Не бој се!
Улази Бос. Борис и Лела констERNирани. Пауза.
- БОС: То је, значи, та река! Голупчићи...
- ЛЕЛА: Стојане, молим те! Ја морам...
- БОС: Ништа немој да ме молиш.
- ЛЕЛА: Ја морам с тобом озбиљно да разговарам!
- БОС: Ти са мном да разговараш?! Марш напоље! Чекај ме у колима!
- БОРИС: Стојане, не можеш тако! И ја сам хтео...
- БОС: Ти си хтео? Шта си ти хтео?! Да ћутиш, бедниче!
- БОРИС: Стојане! С којим правом...?
Бос га муњевитно удари њесницом у лице. Борис се сручи у фојтељу.
- БОС: Рекао сам ти да ћутиш.
(Окреће се Лели)
А, ти – шта чекаш? Марш напоље!
- ЛЕЛА: Слушај, Стојане, па, ово је...
- БОС: *(Преићећи јој њрилази; хвања је за врањ)*
Проћи ћеш, овога пута, јевтино, због деце, иначе... Марш!
Борис брише крв која му цури из носа и њокушава да се искобеља из фојтеље. Лела се окрене и изађе, без речи.
- БОРИС: Лела...
- БОС: *(Приђе Борису, ухвати га за њрса и њривуче себи)*
И ти си јевтино прошао!
Борис ћуњи, Бос га дрма, виче.
- БОС: Јевтино си прошао, кажем! Могао си главу да изгубиш!
(Одбаји га у фојтељу, Борис се скљока. Бос извади њишињољ, њрислопи га Борису на греди)
Могу сад да те убијем као муву! И да ником не одговарам. Ти си ништа! Разумеш! Ништа. Слушај ме добро! Ја сад одлазим у Беч. Када се вратим, за месец дана, хоћу спремна документа за продају куће. Јеси ли разумео!
(Рейењира њишињољ)
Ако ти нешто није јасно, можеш да питаш Милана. Он ће ти објаснити.
(Враћа њишињољ њод сако, окреће се и излази)

Мрак.

X
 ЈОШ ПРЕД НАМА СТОЈЕ ДАНИ

Борисов шрем. Из куће излази Борис, носећи на послужавнику боцу с коњаком и чаше. Служавник на сточић, дође до ивице шрема, наслони се на ограду и загледа се у даљину. Послужавник ипак, па се враћа у дубину шрема. Завали се у фошељу.

БОРИС: *(Мрмља)*
 Када у бескрајноме увек једно исто,
 Понављајући се, вечно тече...

Запали цигарету. Узме боцу с коњаком; послужавник је налије себи у чашу. Улази Милан, у мајици и фармеркама.

БОРИС: *(Усмије)*
 О, Милане! Ти као да си у земљу пропао.

МИЛАН: Дошао сам да се опростим. Јавио сам ти да путујем.

БОРИС: Рекао си; али, нисам схватио да је то тако брзо. Седи!

МИЛАН: *(Седи)*
 Сутра полећем из Београда.

БОРИС: Значи, поново Швајцарска...

МИЛАН: Да.
(Пауза)
 Бос је купио фабрику.

БОРИС: Чуо сам.

МИЛАН: Можда је тако и боље... Даће социјални програм отпуштеним радницима... Приватизација свакако мора да се обави.

БОРИС: Хоћеш коњака? Није француски, али продавачица каже да га много купују...

МИЛАН: Па... Могао бих мало.

БОРИС: *(Смије)*
 И ја сам решио да продам Босу кућу. Ионако нисам у стању да је одржавам. Живели!
(Куцају се)
 Купићу станчић са централним грејањем, то је идеално за самца који полако нагиње старости... Само да има терасу! Толико. Да могу да поседим увече...

Пауза. Улази Саша, бучно, енергично, са повезаном, рањеном руком. носи боцу вискија.

САША: Здраво, другови! Ту сте, обојица! Баш лепо, нисмо се видели ових дана. А ја пролазио, па, ко велим, да свратим.

БОРИС: Седи, Саша.

САША: Ево, и виски сам вам донео, “чивас”, право са царине!

БОРИС: Нека, пијемо коњак.

САША: *(Оћивара виски – служећи се и шаком рањене руке)*

Како хоћете!

(Налива себи ђола водене чаше вискија)

Па, живели, другари!

(Оћићије велики зүйљај)

А теби кућа опет откључана. Знаш ли да све врви од крими-налаца? Ево, види мене! Рањен у обрачуну.

Пауза. Нико нићића не зовори. Саша ићије.

САША: Није страшно. Прострелна рана. Кратки магнум... Да је било милиметар улево – отишла би кост!

(Пије)

Има ту једна банда нарко дилера. Дистрибуирају дрогу по селима. Сеоску омладину нам трују... Знате оно: “Шта то бело шмрче цело село? Продај стоку – купи коку!” ... Дуго смо им, већ, за петама. И, онда, заскочили смо их ту, у Лозовику... Све смо их сложили!

Пауза. Нико не реажује. Саша сића себи вискија.

САША: Сад сам сам у кући. Сина сам сместио у један санаторијум. Завршава роман. Тамо има боље услове... Његова вереница дође, понекад, да ми скува. Добра девојка...

Пауза. Нико не реажује. Саша оћићије.

САША: Замислите шта се прича! Да хоће да ме бирају за председника општине. Не знам ни сам шта да кажем... Трудићу се да урадим за Градину највише што могу.

Пауза. Нико не реажује. Саша сића себи ићиће, ићије.

САША: Чуо сам се са Босом. Стићи ће таман за прославу матуре. Пита да ли си спремио папире?

БОРИС: Спремио сам.

САША: Онда је све у реду. Биће то лепа прослава.

(Усићане, са чашиом у руци)

Дижем ову чашу за нашу генерацију! Још пред нама стоје дани. Свакога јутра почиње нови живот, другови моји!

Искаћи чашу. Мрак.

КРАЈ

У Београду
2. марта 2007.